

Hallitusneuvos Sari Rapinoja

Valtioneuvoston asetus pelastustoimesta annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta

Pääasiallinen sisältö

Valtioneuvoston asetusta pelastustoimesta (407/2011) muutettaisiin siten, että asetuksen 3 a §:n 3 momentissa muutettaisiin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus Lupa- ja valvontavirastoksi sekä 4 §:n 2 momentin 3 kohdassa ja 5 §:n johdantokappaleessa aluehallintovirasto muutettaisiin Lupa- ja valvontavirastoksi valtion aluehallinnon uudistuksesta johtuvien tehtävien siirtämisen vuoksi.

Asetuksen tausta

Uusi laki Lupa- ja valvontavirastosta (530/2025) tulee voimaan 1.1.2026. Lailla kumotaan muun muassa aluehallintovirastoista annettu laki (896/2009).

Valtion aluehallinnon uudistuksessa koottiin valtion lupa-, ohjaus- ja valvontatehtäviä uuteen valtakunnalliseen Lupa- ja valvontavirastoon. Lupa- ja valvontavirastolla on valtakunnallinen toimivalta ja se on monialainen valtion keskushallinnon viranomainen. Lupa- ja valvontavirastoon kootaan kaikki Valviran tehtävät, suurin osa nykyisten aluehallintovirastojen lupa-, ohjaus- ja valvontatehtävistä sekä pääosa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten eli ELY-keskusten ympäristöön liittyvistä tehtävistä. Lupa- ja valvontavirasto jatkaa toimintaansa nykyisten aluehallintovirastojen toimipaikoilla eli sillä on toimipaikka 18 paikkakunnalla Suomessa. Lupa- ja valvontaviraston päätoimipaikka tulee sijaitsemaan Tampereella.

Lupa- ja valvontavirastosta annetun lain 31 §:n 2 momentin mukaan muussa laissa tai asetuksessa olevalla viittauksella aluehallintovirastoon tarkoitetaan lain tullessa voimaan Lupa- ja valvontavirastoa, jos viittauksessa tarkoitetut tehtävät liittyvät Lupa- ja valvontavirastosta annetun lain 3 §:ssä tarkoitettuihin tai muualla laissa Lupa- ja valvontavirastolle säädettyihin tehtäviin.

Lupa- ja valvontavirastolain 3 §:n 1 momentin 5 kohdan mukaan Lupa- ja valvontavirasto hoitaa tehtäviä pelastustoimi ja varautuminen -toimialalla, johon sisältyy pelastustoimen valvonta, pelastustoimen palvelujen laadun, saatavuuden ja tason valvonta ja arviointi, erityistä vaaraa aiheuttavien kohteiden ulkoisen pelastussuunnitelman ja harjoitusten toteutumisen valvonta, pelastustoimen valtionavustuksiin liittyvät tehtävät, varautumisen alueellisen yhteistyön järjestäminen ja alue- ja paikallishallinnon turvallisuussuunnittelun edistäminen.

Lupa- ja valvontavirastossa annetun lain 13 §:n mukaan viraston tehtävänä on lisäksi varautumisen alueellisen yhteistyön järjestäminen varautumisen yhteistyöalueilla.

Sisäministeriön toimialan osalta aluehallintovirastojen tehtävät siirtyisivät pääsääntöisesti Lupa- ja valvontavirastolle. Uudistuksen yhteydessä aluehallintovirastojen metsäpalojen täyhystyksen hallinnointi- ja ohjaustehtävät siirretään sisäministeriöön.

Uusi laki elinvoimakeskuksista sekä Työllisyys-, kehittämis- ja hallintokeskuksesta (531/2025) tulee voimaan 1.1.2026. Lain 27 §:n 3 momentilla kumotaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten kehittämis- ja hallintokeskuksesta annettu laki (897/2009).

Sisäministeriö Inrikesministeriet

Valtion aluehallinnon uudistuksessa muodostettiin uudet alueelliset elinvoimakeskukset. Elinvoimakeskuksia perustetaan kymmenen nykyisten 15 ELY-keskuksen pohjalta kymmenen alueellista elinvoimakeskusta.

Lain 27 §:n 4 momentin mukaan muussa laissa tai asetuksessa olevalla viittauksella elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukseen, työ- ja elinkeinokeskukseen, alueelliseen ympäristökeskukseen, tiepiireihin tai Merenkululaitoksen yhteysalusliikenneyksikköön tarkoitetaan tämän lain tultua voimaan elinvoimakeskusta, jos tehtävät liittyvät 2 §:ssä tarkoitettuihin tai muualla laissa elinvoimakeskukseksi säädettyihin tehtäviin. Muussa laissa tai asetuksessa olevalla viittauksella elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten kehittämis- ja hallintokeskukseen tarkoitetaan tämän lain tultua voimaan Työllisyys-, kehittämis- ja hallintokeskusta.

Sisäministeriön toimialan osalta Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten tehtävät siirtyisivät pääsääntöisesti Elinvoimakeskukseksi. Poikkeuksena suuren öljyvaraston haltijan sekä sataman pitäjän ja rannikkoalueen toiminnanharjoittajan velvollisuus toimittaa suunnitelma alueella sattuvan vahingon varalta ympäristöasioiden uuden tehtäväjaon mukaisesti Lupa- ja valvontavirastolle.

Toimivalta

Valtioneuvoston ohjesääntö (262/2003) 3 §:n 3 kohta.

Asetuksenantovaltuudet

Pelastuslain (379/2011) 23 §:n 3 momentin mukaan sisäministeriön ja Lupa- ja valvontaviraston tämän lain mukaisista tehtävistä pelastustoimissa voidaan antaa tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella. Kyseinen momentti tulee voimaan 1.1.2026 (581/2025).

Pelastuslain 22 b §:n 2 momentti ja 22 c §:n 2 momentti.

Asian valmistelu

Asetuksen muutos on valmisteltu virkatyönä sisäministeriössä.

Esityksestä ei ole sen teknisen luonteen vuoksi pyydetty lausuntoja.

Asetusehdotus on tarkastettu oikeusministeriön lainvalmisteluosaston laintarkastusyksikössä.

Pääasialliset vaikutukset

Asetuksella ei ole itsenäisiä taloudellisia vaikutuksia. Valtion aluehallinnon uudistuksen vaikutuksia on arvioitu hallituksen esityksessä eduskunnalle valtion aluehallintouudistusta koskevaksi lainsäädännöksi (HE 13/2025 vp).

Säännöskohtaiset perustelut:

3 a §. *Suuren öljyvaraston, sataman ja laitoksen torjuntavalmius.* Sisäministeriön toimialan osalta Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten tehtävät siirtyisivät pääsääntöisesti elinvoimakeskukseksi. Poikkeuksena suuren öljyvaraston haltijan sekä sataman pitäjän ja rannikkoalueen toiminnanharjoittajan velvollisuus toimittaa suunnitelma alueella sattuvan vahingon varalta ympäristöasioiden uuden tehtäväjaon mukaisesti Lupa- ja valvontavirastolle. Siten pykälän 3

Sisäministeriö Inrikesministeriet

momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin tehtävän siirtämisen vuoksi Lupa- ja valvontavirastoksi.

4 §. *Sisäministeriön tehtävät.* Pykälän 2 momentin 3 kohdassa aluehallintovirasto muutettaisiin tehtävän siirtämisen vuoksi Lupa- ja valvontavirastoksi.

5 §. Lupa- ja valvontaviraston *tehtävät.* Pykälän otsikossa ja johdantokappaleessa aluehallintovirasto muutettaisiin tehtävän siirtämisen vuoksi Lupa- ja valvontavirastoksi.

Voimaantulo

Asetus on tarkoitus tulla voimaan 1.1.2026 samanaikaisesti Lupa- ja valvontavirastolain ja pelastuslain muutoksen (581/2025) kanssa.

Eesitys:

Esitetään, että valtioneuvosto antaa asetuksen pelastustoimesta annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta